

Vergi Bülteni 2024/07

Yeni Gelir İdaresi Özelgeleri (2024.1)

05 Ocak 2024

Özet

Vergi uygulamalarıyla ilgili olarak son dönemde verilen bazı özelgeler.

Kapsam

1. Kurumlar Vergisi Kanunu

Gayrimenkul değerlendirme ve danışmanlık kuruluşları için kurumlar vergisi oranı nedir?

(25.12.2023 tarih ve 612430 sayılı özelge)

Sermaye piyasası kurumları arasında yer alan ve Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yetkilendirilen gayrimenkul değerlendirme kuruluşu için kurumlar vergisi oranının %30 olarak uygulanması gerekmektedir.

Sigorta brokerliği faaliyetiyle uğraşan kurum, finansman gider kısıtlaması uygulamasına tabi midir?

(13.12.2023 tarih ve 585205 sayılı özelge)

Sigortacılık Kanunu kapsamında sigorta brokerliği faaliyetiyle iştigal eden ve sigorta veya reasürans şirketi olmayan Şirketin, Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 11. maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi kapsamında finansman gider kısıtlaması uygulamasına tabi tutulması gerekmektedir.

Mümkün olmasına rağmen yararlanılmayan yatırıma katkı tutarı sonraki yıllarda yeniden değerlendirme oranıyla revize edilerek kullanılabilir mi?

(13.12.2023 tarih ve 53376 sayılı özelge)

Tamamlama vizesi yapılan yatırım kapsamında, yatırımın tamamlandığı hesap dönemini izleyen yıllarda Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre bu yıllar için belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılmak suretiyle yatırıma katkı tutarına ulaşmaya kadar indirimli kurumlar vergisi uygulamasından yararlanılması mümkün bulunmaktadır. Ancak, ilgili hesap dönemlerinde yararlanma imkânı bulunmakta iken yararlanılmayan yatırıma katkı tutarlarının, endekslenmek suretiyle izleyen dönemlerde kullanılması mümkün değildir.

Diğer taraftan, ilgili hesap dönemlerinde yararlanılmayan tutarlar için zamanaşımı hükümleri de göz önünde bulundurularak düzeltme beyannamesi verilebilecektir.

Bu bağlamda, zamanaşımına uğramış olan dönemler için düzeltme beyannamesi verilemeyecek olup, bu dönemler için yararlanılmayan tutarların yatırıma katkı tutarından düşülmesi ve izleyen dönemlerde indirimli kurumlar vergisi uygulamasına konu edilmemesi gerekmektedir.

Yatırım tamamlama vizesi gerçekleştikten sonra, yatırımda kullanılan makinelerin satışında yararlanılan yatırıma katkı tutarı değişir mi?

(01.12.2023 tarih ve 24896 sayılı özelge)

Yatırım tamamlama vizesi yapılmış teşvik belgesi kapsamı makine ve teçhizatın teminini müteakip beş yıl sonra satılması halinde, yatırımın 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının amaçları doğrultusunda ve belirlenen kayıt ve koşullara göre gerçekleşmesi durumunda, devir, satış, ihraç veya kiralanması serbesttir.

Bu itibarla, yatırım tamamlama vizesi yapılmış teşvik belgesi kapsamında temin edilen ve teminini müteakip beş yılı doldurmuş olan makinelerin, ekonomik ömürlerini tamamlaması nedeniyle hurda olarak satılması, yararlanılacak yatırım katkı tutarını değiştirmeyecektir.

İndirimli kurumlar vergisi hesaplamasında konu tevsi yatırım tutarının belirlenmesinde, finansal kiralama yoluyla edinilen varlıklar hangi tutarla dikkate alınmalıdır?

(22.12.2023 tarih ve 26549 sayılı özelge)

Tevsi yatırımlarda indirimli kurumlar vergisi uygulanacak kazancın, işletme bütünlüğü içinde ayrı hesaplarda izlenmek suretiyle tespitinin mümkün olduğu hallerde, kazanç ayrı hesaplarda takip edilecek, kazancın bu şekilde belirlenmesine imkân bulunmayan hallerde ise kazanç, yapılan tevsi yatırım tutarının dönem sonunda kurumun aktifine kayıtlı bulunan toplam sabit kıymet tutarına (devam eden yatırımlara ait tutarlar da dahil) oranlanması suretiyle belirlenecektir. Sabit kıymet ifadesinden Vergi Usul Kanunu'nun 313. maddesi uyarınca amortisman mevzuunu oluşturan iktisadi kıymetlerin anlaşılması gerekmektedir. Oranlamada toplam sabit kıymet tutarı olarak, üretimde kullanılsın kullanılmasın tüm amortismanına tabi kıymetlerin birikmiş amortismanları düşülmeden önceki brüt tutarları dikkate alınacaktır.

Öte yandan, söz konusu oranlamada tevsi yatırım tutarı olarak Şirket tarafından yatırım teşvik belgesi kapsamında finansal kiralama yoluyla temin edilen makina ve teçhizatlar için Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 290. maddesi hükümleri çerçevesinde "260 Haklar Hesabı"nda yer alan tutarın dikkate alınması gerekmektedir.

Sanayi sicil belgesinde yer almayan üretim faaliyetlerinden elde edilen kazançlara indirimli kurumlar vergisi oranı uygulanabilir mi?

(11.12.2023 tarih ve 180023 sayılı özelge)

Sanayi sicil belgesine sahip olunması ve fiilen üretim faaliyetiyle iştirak edilmesi halinde, münhasıran üretim faaliyetlerinden elde edilen kazançlara kurumlar vergisi oranı 1 puan indirimli uygulanacağından, sanayi sicil belgesine haiz olmayan yumurta üretim faaliyetine ilişkin sahip olunan "Kapasite Raporu" ve "İşletme Tescil Belgesi" ile yapılan üretim faaliyetinden elde edilen kazançlara Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 32. maddesinin sekizinci fıkrası kapsamında kurumlar vergisi oranının 1 puan indirimli uygulanması mümkün bulunmamaktadır.

Satış yolu ile devralınan Ar-Ge Merkezinin kullanılmayan Ar-Ge indirimi satın alan şirket tarafından kullanılabilir mi?

(11.12.2023 tarih ve 576774 sayılı özelge)

Hak etmiş olduğu Ar-Ge indirimi tutarlarının, Ar-Ge harcaması yapan Şirket tarafından indirim konusu yapılması mümkün olup, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından Şirketin varlıklarının satılması, Ar-Ge indirim tutarının da devri sonucunu doğurmayacağından, söz konusu Ar-Ge indirimi tutarlarının; gerek Şirket varlıklarını satın alan tarafından gerekse bu şirketin bahse konu varlıklarının bir kısmını kısmi bölünme suretiyle devir alan Şirketçe indirim konusu yapılması mümkün değildir.

TÜBİTAK tarafından desteklenen Ar-Ge projesinde destek tutarları, destek karar yazısında yer alan personel ve bu personele ödenecek ücretle sınırlı mıdır?

(12.12.2023 tarih ve 1439435 sayılı özelge)

Şirket tarafından 1501- TÜBİTAK Sanayi Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı kapsamında gerçekleştirilen ve taraflarca sözleşmeye bağlanan ortak projeye ilişkin TÜBİTAK'ın destek karar yazısında, personel gideri olarak proje toplamında en fazla ... adam-aylık iş gücünün destek kapsamına alınacağı belirtildiğinden, destek karar yazısının düzenlendiği veya proje sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, destek karar yazısında belirtilen sayıda Ar-Ge ve destek personeline ödenen ücretlerin gelir vergisi stopajı teşvikinden yararlanması mümkün bulunmaktadır.

Öte yandan, TÜBİTAK'ın destek karar yazısında personel gideri olarak proje toplamında en fazla 45 adam-aylık iş gücünün destek kapsamına alınacağı belirtildiğinden, destek karar yazısında belirtilen sayıda Ar-Ge ve destek personelinin gelir vergisi stopajı teşviki uygulaması kapsamında bulunan ücretleri ile bu mahiyetteki giderler Ar-Ge indirimine konu edilebilecektir.

TUGS'a kayıtlı gemi işletmeciliği yapan kurum tarafından elde edilen ek navlun geliri kurumlar vergisinden müstesna tutulabilir mi?

(20.12.2023 tarih ve 1485503 sayılı özelge)

Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerin işletilmesinden elde edilen kazanç, kurumlar vergisinden müstesnadır.

Malın/yükün niteliğine bağlı olarak bunların limanlarda bekletilmesi ile ilgili tahakkuk eden ek navlun gelirlerinin istisna kapsamında yapılan gemi taşımacılığı faaliyetinin ayrılmaz bir parçası mahiyetinde olması durumunda, bu hizmetlerden elde edilen kazançların da söz konusu istisna

kapsamında değerlendirilmesi mümkün bulunmaktadır.

Nakdi sermaye artırımını sonrası ilişkili şirkete verilen krediler faiz indirimini etkiler mi?

(25.12.2023 tarih ve 26658 sayılı özelge)

Yılı içinde nakit olarak yapılan sermaye artışından kaynaklanan indirim hesabında, ilişkili şirkete verilen ve henüz tahsil edilmemiş olan krediye tekabül eden kısım için indirim oranının %0 olarak uygulanması gerekmektedir.

Diğer taraftan, kredi olarak kullandırılan kısım haricindeki nakit sermaye artışı için, Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 10. maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi ve 1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin "10.6. Sermaye artırımında indirim" başlıklı bölümünde yer alan açıklamalar çerçevesinde ve diğer şartların da sağlanması halinde indirim uygulamasından yararlanılabilir.

Serbest bölgede faaliyet gösteren şirketin tam bölünmesi durumunda, bölünme yoluyla kurulan şirket kurumlar vergisi istisnasından yararlanabilir mi?

(26.12.2023 tarih ve 112719 sayılı özelge)

1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin "5.12.3.8.2." bölümünde, Kurumlar Vergisi Kanunu'nun; 18 inci maddesinde düzenlenen birleşme ve 19. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında düzenlenmiş bulunan ve kül halinde yapılan devir ve nev'i değişikliği hallerinde, infisah eden kurum adına düzenlenmiş bulunan faaliyet ruhsatının devralan şirket adına yenilenmesi durumunda, devralan şirketin bu ruhsat uyarınca Serbest Bölgeler Kanunu'nun geçici 3. maddesi hükmünden yararlanılabileceği belirtilmiş, bölünme hallerinde söz konusu istisnadan yararlanılabileceğine ilişkin bir açıklamaya yer verilmemiştir.

Buna göre, serbest bölgede faaliyet gösteren ve Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 19. maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında tam bölünme yoluyla infisah edecek Şirket adına düzenlenen faaliyet ruhsatını devralan şirket tarafından, söz konusu ruhsata istinaden Serbest Bölgeler Kanunu'nun geçici 3. maddesi ile öngörülen istisnalardan yararlanılması mümkün değildir.

Kullanma hakkı kısmi bölünmeye konu edilebilir mi?

(27.12.2023 tarih ve 1529573 sayılı özelge)

Tersanecilik faaliyetinde kullanılmak üzere denize dolgu alanlarda yapılan parsellerden bazılarının, her bir parsel bazında kullanım hakkının tapu kütüğünde taşınmaz olarak tescil edilmiş olması, diğer bir ifadeyle her bir parselin bağımsız bir taşınmaz olarak kabul edilebilmesi kaydıyla, yeni kurulacak tam mükellef bir sermaye şirketine kayıtlı değerleri üzerinden aynı sermaye olarak konulması işleminin, Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 19. maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendi kapsamında kısmi bölünmeye konu edilmesi mümkün bulunmaktadır.

e-Ticaret platformu aracılığıyla dijital pazar yeri modelinde faaliyet gösteren şirkette, hızlı teslimat işlemleri hizmet faaliyeti, kısmi bölünmeye konu olabilir mi?

(25.12.2023 tarih ve 1511054 sayılı özelge)

Şirket bünyesinde gerçekleştirilen hızlı teslimat işlemleri hizmet faaliyetlerinin, şirketin diğer faaliyetlerinden ayrı olarak yürütülebilecek mahiyette ve diğer faaliyetlerden ayrı bir kazanç meydana getirebilecek nitelikte olması, ayrı varlık ifade eden ve ayrı olarak faaliyeti devam ettirebilecek nitelikteki varlıklardan oluşan bir işletme olması kaydıyla, Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 19. maddesi kapsamında kısmi bölünmeye konu edilmesi mümkündür.

Konaklama vergisi kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınabilir mi?

(01.12.2023 tarih ve 559617 sayılı özelge)

Konaklama tesisleri tarafından % 2 oranında (KDV hariç) hesaplanmak suretiyle fatura edilen konaklama vergisinin, mahiyeti itibarıyla bir gider vergisi olması hususu dikkate alındığında, yapılan konaklama harcamasının işle ilgili olması ve yapılan işin ehemmiyeti ve genişliği ile mütenasip olması şartıyla, safi kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınması mümkün bulunmaktadır.

Kamu yararına çalışan dernek statüsü olmayan derneğe, bir kamu kurumuna taşıt alımı için yapılan şartlı bağış kurum kazancından indirilebilir mi?

(05.12.2023 tarih ve 270852 sayılı özelge)

Kamu yararına çalışan dernek statüsünde bulunmayan derneğe yapılan bağışların, gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde beyanname üzerinde indirim konusu yapılması mümkün bulunmamaktadır.

Öte yandan, bağış yapılan dernek ile İl Emniyet Müdürlüğü arasında imzalanan protokol uyarınca adı geçen Derneğe yapılan şartlı bağışın; söz konusu Derneğin gelir ve gider hesapları ile ilişkilendirilmemesi, banka kanalıyla yapılacak ödemenin açıklama kısmına "... İl Emniyet Müdürlüğüne yapılacak taşıt alımında kullanılmak üzere" açıklamasına yer verilmesi ve bu hususta Şirket ile anılan Dernek arasında protokol yapılması koşulu ile söz konusu bağışın Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 10/1-c maddesi kapsamında ilgili yıla ilişkin kurum kazancının %5'ini aşmamak şartıyla beyanname üzerinden indirim konusu yapılması mümkün bulunmaktadır.

İş ortaklığının mükellefiyetinin sona ermesi sonrasında ortaya çıkan vergi iade ve ödemelerin akıbeti ne olacaktır?

(11.12.2023 tarih ve 130039 sayılı özelge)

İş ortaklığı tarafından yapılan işin sona ermesi ve vergisel ödevlerin tamamının yerine getirilmesi durumunda, iş ortaklığının mükellefiyetinin sona erdirilmesi mümkün olup, mükellefiyet sona erdikten sonra dava sonucunda ortaklığa iade edilecek bir tutarın bulunması durumunda iade tutarının iş ortaklığını oluşturan ortakların hisseleri oranında hesaplarına aktarılması mümkün bulunmaktadır. Ancak, mahkeme kararına göre vergisel bir sorumluluğun doğması veya iş ortaklığının biten faaliyeti nedeniyle bir vergi tarhiyatı yapılması gerektiği durumda ise iş ortaklığının ortakları müteselsil şekilde sorumlu olacaklardır.

Kullanılan kredilerin teminatını oluşturan gayrimenkullerin vefa hakkı sözleşmesiyle bankaya devredilmesinde kurumlar vergisi istisnası uygulanabilir mi?

(14.12.2023 tarih ve 282681 sayılı özelge)

Aktife kayıtlı gayrimenkullerin Şirket lehine vefa hakkı tesis edilmek suretiyle devredilmesi durumunda, devir işlemi tapuda yeni bir tescil gerektirmekte olup, lehe vefa hakkı tesisi suretiyle yapılan bu devir işlemi ile gayrimenkul satışı gerçekleşmiş olmaktadır.

Dolayısıyla, söz konusu gayrimenkullerin takibe alınmış kredi borcuna karşılık olarak yapılan devir tarihinin satış işleminin gerçekleştiği tarih olarak kabul edilerek, bu satıştan elde edilen kazanç dolayısıyla, Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 5. maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde düzenlenen istisna hükümlerinden yararlanılması mümkün bulunmaktadır.

Müşteriye fatura edilen yakıt ve otopark giderleri, binek oto gider kısıtlamasına tabi midir?

(18.12.2023 tarih ve 1469526 sayılı özelge)

Esas faaliyet konusu kısmen veya tamamen binek otomobillerin kiralanması veya çeşitli şekillerde işletilmesi olmayan Şirketin, projeler ile ilgili işlerinde kullanmak üzere kiralama yoluyla edindiği binek otomobillere ait yakıt, otopark vb. giderlerinin, müşterileri adına düzenlenen fatura ile yansıtılmak suretiyle tahsil edilmesi halinde, ilgili olduğu dönemde gelir olarak kaydedilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, anılan giderlerin karşılanmasından sonra, müşteriye fatura düzenlemek suretiyle yansıtılması durumunda, yansıtma faturasında yer alan tutarın tamamının gelir kaydedilmesi nedeniyle, gider olarak dikkate alınacak tutarın da gider kısıtlamasına tabi tutulmaksızın tamamının gider olarak dikkate alınması mümkün bulunmaktadır.

Yeniden değerlendirme, binek araçlar için ayrılacak amortisman tutarını değiştirir mi?

(22.12.2023 tarih ve 138931 sayılı özelge)

Gelir Vergisi Kanunu'nun 40. maddesinin birinci fıkrasının (7) numaralı bendine göre, özel tüketim vergisi ve katma değer vergisinin tercihen maliyet bedeline eklendiği veya binek otomobilin ikinci el olarak iktisap edildiği hâllerde, amortismanla tabi tutarı, iktisap edildiği yıl için belirlenen tutarı aşan binek otomobillerinin her birine ilişkin ayrılan amortismanın en fazla belirlenen bu tutara isabet eden kısmının, safi kurum kazancın tespitinde gider olarak dikkate alınması mümkün bulunmaktadır.

Buna göre, ... yılında iktisap edilen binek otomobilleri için ayrılan amortisman tutarlarının, her bir binek otomobili için iktisap bedelini geçmemek kaydıyla en fazla ... TL'ye kadarlık kısmı safi kurum kazancın tespitinde gider olarak dikkate alınabileceğinden, ... yılında iktisap edilen söz konusu binek otomobillerin ... yılında yeniden değerlemeye tabi tutularak değerinin artırılması, gider olarak dikkate alınabilecek amortisman tutarını etkilemeyecektir.

Kiralanın binek otomobillerin, yapılan sözleşmeye göre iş yapılan şirketin kullanımına bırakılması halinde giderlerinin indirimi mümkün müdür?

(25.12.2023 tarih ve 1525459 sayılı özelge)

Bir giderin kazancın elde edilmesi ve idamesi ile ilgili olduğunun kabulü için; işin mahiyeti ve genişliği ile uygun olması, giderle kazancın elde edilmesi ve idamesi arasında illiyet bağının bulunması, giderlerin keyfi olmaması yani kazancın elde edilmesi için mecburi olarak yapılması, yapılan gider karşılığında gayrimaddi bir kıymet iktisap edilmemiş olması ve Vergi Usul Kanununa göre tevsik edici belgelere dayandırılması gerekmektedir.

Buna göre, kiralanarak idarenin kullanımına tahsis edilen ve şirket faaliyetlerinde kullanılmayan binek otomobillerin kiralama, akaryakıt, kasko, sigorta, onarım, bakım vb. giderlerinin tamamının ya da bir kısmının, kurum kazancınızın tespitinde gider olarak dikkate alınması mümkün bulunmamaktadır.

Kiracı tarafından ödenmeyen elektrik ve su bedellerinin taahhünameye istinaden ödenmesi halinde, bu ödemeler gider yazılabilir mi?

(06.11.2023 tarih ve 511280 sayılı özelge)

OSB Kanunu ve OSB Yönetmeliğine uygun olarak imzalanan taahhüname kapsamında ödenen,

kiracıya ait elektrik, su, atık su ve aidat bedellerin Gelir Vergisi Kanunu'nun 40. maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendi kapsamında ilgili dönem kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınması mümkün bulunmaktadır.

Öte yandan, kiracıdan daha sonra tahsil edilecek bedellerin kurum kazancının tespitinde gelir olarak dikkate alınması gerekmektedir.

Afet bölgesinde sunulan elektronik haberleşme hizmetleri için yapılan giderler kurum kazancının tespitinde dikkate alınabilir mi?

(25.12.2023 tarih ve 1512456 sayılı özelge)

Mücbir sebep hali ilan edilen illerdeki abonelere sunulan elektronik haberleşme hizmetine ilişkin katlanılan giderlerin, iş ile ilgili olması ve yapılan işin ehemmiyeti ve genişliği ile mütenasip olması şartıyla, kurum kazancının tespitinde indirim konusu yapılması mümkün bulunmaktadır.

İhraç edilen ve mülkiyeti müşteriye geçen malların gümrük antreposunda yanması halinde, bu malların maliyeti kurum kazancının tespitinde dikkate alınabilir mi?

(25.12.2023 tarih ve 96115 sayılı özelge)

Gümrük sahası antreposunda yanan, mülkiyeti ve sorumluluğu müşteriye ait olan satılan malların satış hasılatının ilgili dönem kurum kazancına dâhil edilerek vergilendirilmesi gerekmekte olup, yanan emtia bedelinin de kurum kazancının tespitinde maliyet olarak dikkate alınması mümkün bulunmaktadır. Bunun yanında, yangın nedeniyle hak edilen sigorta tazminatının; Şirkete ödenmesi halinde tahakkuk ettiği dönemin geliri olarak dikkate alınması, Şirketçe tahsil edildikten sonra yurt dışındaki şirkete ödenmesi halinde de ödendiği dönemde gider olarak dikkate alınması gerekmektedir.

Sözleşme kapsamında bedelsiz edinilen taşınmazların hangi bedelle kayda alınması gerekir?

(28.07.2023 tarih ve 309672 sayılı özelge)

Özelge talep formunda yer alan bilgilerden, sermayesinin tamamı Özelleştirme İdaresi Başkanlığına ait kamu şirketi olduğunuz, Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararına istinaden Şirketiniz ile bir başka şirket arasında işletme hakkı devir sözleşmesi tanzim edildiği, mezkur sözleşmenin "Geri Devir" başlıklı kısmında, sözleşme süresince işletici firma tarafından her ne şekilde olursa olsun sözleşme konusu ile ilgili olarak edinilen her türlü taşınmazın mülkiyetinin sözleşmenin sona ermesi durumunda Şirketiniz adına tescil ettirileceği ve bunlara ait tüm hakların bedelsiz olarak Şirketinize devredileceği, bu kapsamda 4 adet taşınmazın mülkiyetinin Şirketinize bedelsiz olarak aktarıldığı ve Şirketiniz adına tapuda tescilinin yapıldığı anlaşılmaktadır.

Şirketiniz ile diğer şirket arasında imzalanan sözleşme süresince edinilen taşınmazların mülkiyetinin, bedelsiz olarak devredildiği tarih itibarıyla ilgili yıl kurum kazancının tespitinde hasılat olarak dikkate alınması gerekmektedir.

Öte yandan, Şirketinize yapılan bedelsiz gayrimenkul devirlerine/teslimlerine ilişkin olarak adı geçen Şirket tarafından Vergi usul Kanunu'nun 267. maddesi uyarınca hesaplanacak emsal bedel üzerinden adınıza genel hükümler çerçevesinde fatura düzenlenmesi ve gayrimenkullerin Şirketiniz kayıtlarına intikalinde söz konusu tutarın satın alma bedeli olarak dikkate alınması gerekmektedir.

2. Gelir Vergisi Kanunu

İhbar tazminatının vergilendirilmesinde asgari ücret istisnası dikkate alınabilir mi?

(13.12.2023 tarih ve 584403 sayılı özelge)

Ücret gelirlerinin vergilendirilmesinde, aylık ücret ödemesinin yanı sıra ücret olarak kabul edilen ihbar tazminatının da ilgili ayın ücret ödemesi olarak kabul edilmesi ve kümülatif matrah esas alınarak vergilendirme yapılması gerekmektedir. Dolayısıyla ilgili ayda personele yapılan aylık ücret ödemesi için tamamı uygulanamayan istisna tutarının kalan kısmının ücret sayılan ödemelere (ihbar tazminatı vb.) ilgili ayın istisna tutarını aşmamak kaydıyla uygulanması mümkün bulunmaktadır.

Asgari ücreti geçen ücret ödemelerinde, teşvik belgeli yatırımlar için öngörülen gelir vergisi stopajı desteği düzenlemesi kapsamında terkin uygulanabilir mi?

(20.12.2023 tarih ve 1485546 sayılı özelge)

Gelir Vergisi Kanunu'nun 23. maddesinin birinci fıkrasının (18) numaralı bendindeki istisna uygulaması nedeniyle asgari ücretten gelir vergisi alınmamaktadır. Dolayısıyla, çalışanların asgari ücreti aşan kısmına ilişkin olarak tahakkuk eden gelir vergisinin Gelir Vergisi Kanunu'nun geçici 80. maddesinde düzenlenen teşvikli yatırımlarda gelir vergisi stopajı desteği düzenlemesi kapsamında terkin edilmesi mümkün bulunmamaktadır.

3. Katma Değer Vergisi Kanunu

İhraç kayıtlı satışta ihracatın gerçekleşmemesi halinde, ihracatçı firmaya KDV için fatura düzenlenebilir mi?

(04.07.2023 tarih ve 84525 sayılı özelge)

İhraç kaydıyla teslim edilen malların ihracatının gerçekleşmemesi halinde, ihracatçıdan tahsil edilmeyen KDV için ihracatçı firmaya fatura düzenlemek suretiyle rücu edilebilecek olup, söz konusu faturada; ihraç kaydıyla teslim nedeniyle düzenlenen ilk faturaya atıf yapıp teslim bedeline yer verilmeyerek, sadece bu teslimle ilişkin KDV tutarı gösterilecektir.

Kiracı tarafından ödenmeyen elektrik ve su bedellerinin taahhünameye istinaden ödenmesi halinde, bu ödemeler nedeniyle yüklenilen KDV indirim konusu yapılabilir mi?

(06.11.2023 tarih ve 511280 sayılı özelge)

OSB Kanunu ve OSB Yönetmeliğine uygun olarak imzalanan taahhüname kapsamında ödenen, kiracıya ait elektrik, su, atık su ve aidat bedelleri nedeniyle yüklenilen KDV'nin, indirim konusu yapılması mümkün değildir.

Afet bölgesinde ücretsiz sunulan elektronik haberleşme hizmetleri için KDV hesaplanması gerekir mi?

(25.12.2023 tarih ve 1512456 sayılı özelge)

Mücbir sebep hali ilan edilen illerde depremde etkilenen abonelere ücretsiz olarak sunulan elektronik haberleşme hizmetine ilişkin faturaların, hizmet bedeli sıfır (bedelsiz) olarak gösterilmek ve işlemin mahiyetine ilişkin açıklamalara (6/2/2023 tarihinde meydana gelen depremde etkilenen 10 ildeki vatandaşlara verilen bedelsiz elektronik haberleşme hizmeti) yer verilmek suretiyle düzenlenmesi durumunda, söz konusu faturalarda emsal bedel sıfır olarak dikkate

alınacağından KDV hesaplanmayacaktır.

İhraç edilen ve mülkiyeti müşteriye geçen malların gümrük antreposunda yanması halinde, bu işleme ilişkin KDV uygulaması nasıl olmalıdır?

(25.12.2023 tarih ve 96115 sayılı özelge)

İlgili firmayla yapılan anlaşma gereği mal teslim şartı fabrika teslim (EXW) olarak belirlenen, gümrük antreposuna konulan, burada çıkan yangın sonucu yanan ve gümrük bölgesinden çıkmadığı anlaşılan malların ihracat teslimi olarak kabul edilmesi mümkün olmayıp bu işleme ilişkin düzenlenen faturada genel hükümlere göre KDV hesaplanarak ilgili dönem KDV beyannamesinde beyan edilmesi gerekmektedir.

4. Vergi Usul Kanunu

Müşteri adına düzenlenen ancak bedeli şirketçe ödenen uçak biletleri fatura yerine geçer mi?

(05.06.2023 tarih ve 117305 sayılı özelge)

Hava yolu ile yurt içi veya yurt dışı yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunanlar tarafından ilgili Tebliğde belirlenen esaslar dahilinde düzenlenen e-Biletler, Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre fatura yerine geçen belge olarak kabul edilmekte olup, yolcu tarafından talep edilmesi halinde, yolcu bilgilerine ilaveten hesabına yolculuk yaptıkları mükellefin adı-soyadı/unvanı ve VKN/TCKN bilgileri de e-Bilet üzerinde gösterilebilmektedir.

Dolayısıyla, eğitim verilmek üzere gelen yerli ve/veya yabancı müşteriler adına alınan uçak biletleri düzenlenirken, yolcu tarafından talep edilmesi halinde, yolcu bilgilerine ilaveten hesabına yolculuk yapılan Şirketin unvanı ve vergi kimlik numarası (VKN) bilgilerinin de e-Bilet üzerinde gösterilebilmesi mümkün bulunmaktadır.

Bu itibarla, yerli ve/veya yabancı müşteriler için satın alınan e-Biletlerde, yolcuların bilgilerine ilaveten hesabına yolculuk yapılan Şirketin unvanı ve VKN bilgilerinin de gösterilmesi halinde, tevsik edici belge olarak kullanılması mümkündür.

5. Damga Vergisi Kanunu

İhbar tazminatının asgari ücrete isabet eden kısmına damga vergisi istisnası uygulanabilir mi?

(13.12.2023 tarih ve 584403 sayılı özelge)

Damga Vergisi Kanunu'na ekli (2) sayılı tablonun IV/34 fıkrası uyarınca ilgili ayda yapılacak olan maaş (aylık ücret) ödemesinin aylık brüt asgari ücrete isabet eden kısmına damga vergisi istisnasının uygulanması mümkün bulunduğu dikkate alındığında, personele ilgili ayda yapılacak maaş (aylık ücret) ödemesi için tamamı uygulanmayan istisna tutarının kalan kısmının, aynı ayda yapılan ihbar ve kıdem tazminatı gibi ücret sayılan ödemelere uygulanması mümkün bulunmaktadır.

Yurt dışı iştirakin aynı ülkede buluna bir şirketle yaptığı sözleşmeye dayanılarak Türkiye'de destek alınması durumunda, sözleşme damga vergisine tabi midir?

(13.02.2023 tarih ve 83855 sayılı özelge)

Yabancı memleketlerle Türkiye'deki yabancı elçilik ve konsolosluklarda düzenlenen kağıtlar

damga vergisine tabi bulunmamakla birlikte bu kağıtlar, Türkiye’de resmi dairelere ibraz edildiği, üzerine devir veya ciro işlemleri yürütüldüğü veya herhangi bir suretle hükümlerinden faydalandığı takdirde, söz konusu işlemlerin yapıldığı tarih itibarıyla damga vergisine konu teşkil edecektir.

Yabancı memleketlerde düzenlenen kağıtlar açısından Türkiye’de hükmünden faydalanma konusu ise esas olarak, kağıtlarda yer alan hak ve yükümlülükler dayanılarak hukuki, ticari, mali olaylar ve sonuçlar yaratmak olarak anlaşılmalıdır. Hüküm bir gücün, etkinin ifadesi olduğundan, bir kâğıdın hükmünden yararlanma o kâğıdın gücünden, etkisinden kaynaklanmaktadır. Bu durumda, yabancı memleketlerde düzenlenen bir kâğıda ilişkin bazı haklardan veya hususlardan Türkiye’de yararlanılması veyahut kâğıda dayanılarak Türkiye’de bazı işlemler yapılması o kâğıdın hükmünden yararlanıldığı anlamına gelmektedir.

Diğer taraftan, kira sözleşmelerinde taraflarca kira bedeli olarak belirlenen tutarın yanı sıra doğrudan kiralama işleminden kaynaklanan, dolayısıyla kiracı tarafından kiralayana bu sözleşmeler nedeniyle ilave ödeneceği belirtilen tutarlara yer verilmesi halinde, bu tutarların da kira bedelinin bir unsuru olarak kira sözleşmesinin matrahının hesaplanmasında dikkate alınması gerekmektedir.

Özelge talep formu ve eklerinin incelenmesinden, yurtdışı iştirakin, aynı ülkede olan yabancı bir firma ile kira sözleşmesi imzaladığı, iştirak tarafından ödenen kira dekontlarının konsolosluktan onaylatılarak ülkemizdeki ihracatçı birliklerinden yurtdışı birim desteği alındığı anlaşılmaktadır.

Yurtdışı birim desteği alınabilmesi için ilgili mevzuatı gereği başvuru konusu sözleşmenin destek veren kuruluşlara ibrazı ile başvuru konusu sözleşmenin hükmünden Türkiye’de yararlanılmış olacağından söz konusu sözleşmenin; sözleşmede yer alan ve en yüksek vergi alınmasını gerektiren yıllık kira bedeli ile kiranın bir unsuru olarak belirlendiği anlaşılan yıllık peşin hizmet maliyeti toplamının kira süresiyle çarpımı sonucu bulunacak tutarın, hükmünden yararlanıldığı tarih itibarıyla T.C. Merkez Bankası’nca tespit ve ilan olunan cari döviz satış kuruna göre hesaplanacak Türk Lirası karşılığı üzerinden Damga Vergisi Kanunu’na ekli (1) sayılı tablonun I/A-2 fıkrasına göre damga vergisine tabi tutulması, sözleşmeye ait verginin de sözleşmenin hükmünden yararlanan Şirketiniz tarafından ödenmesi gerekmektedir.

Kredi veren banka ve alan şirketin yurt dışı mukimi olduğu bir durumda, kredi alacağı ve Türkiye’de bulunan teminatların devri nedeniyle düzenlenen kâğıt damga vergisine tabi midir?

(09.03.2023 tarih ve 300498 sayılı özelge)

Krediyi veren, krediyi kullanan ve kredi alacağı ile teminatlarını devralan şirketlerin yurtdışında mukim olduğu, Türkiye’de kullandırılan bir kredinin söz konusu olmadığı, yalnızca Türkiye’de yer alan gayrimenkul ve menkullerin teminat gösterildiği bir durumda, istisna kapsamında değerlendirilmesi mümkün bulunmayan kredi alacağı ve teminatlarının temlik kapsamında noterde düzenlenen Alacağın Temlik Sözleşmesinin damga vergisine tabi tutulması gerekmektedir.

Kalkınma Ajansı ile teşvik belgesi sahibi şirket arasında düzenlenen destek sözleşmesi damga vergisine tabi midir?

(17.05.2023 tarih ve 13546 sayılı özelge)

2022 Yılı Sektörel Yenilikçilik ve İstihdam Finansman Desteği Programı kapsamında desteklenen

projeye yönelik Kalkınma Ajansı tarafından sağlanacak kar payı desteği için düzenlenen geri ödemeli destek sözleşmesi, Damga Vergisi Kanunu'na ekli (2) sayılı tablonun IV/43 fıkrası uyarınca damga vergisinden istisna edilecek kağıtlar arasında yer almadığından, bahse konu destek sözleşmesinin damga vergisinden istisna edilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Söz konusu sözleşmenin Damga Vergisi Kanunu'na ekli (1) sayılı tablonun I/A-1 fıkrası uyarınca damga vergisine tabi tutulması, anılan ajansın 5449 sayılı Kanun'un 26. maddesinde belirtilen işlemlerinde düzenlenen kağıtlar yönünden damga vergisinden muaf olmasından dolayı, söz konusu sözleşmeden doğan damga vergisinin tamamının damga vergisi muafiyeti bulunmayan kişi konumundaki şirket tarafından ödenmesi gerekmektedir.

Yukarıda özetlenen zelgeler ile diğerkk sayıda özelgenin tam metnine www.gelirler.gov.tr internet adresinin mevzuat bölümünden ulaşabilirsiniz.

Saygılarımızla,

Recep Bıyık
Mevzuat Eğitim ve Araştırma Başkanı
E-posta: recep.biyik@pwc.com